

Ενδεικτικές απαντήσεις

A. 1. Ο συγγραφέας του κειμένου παρουσιάζει τις αιτίες οι οποίες καθιστούν την ανάγνωση της λογοτεχνίας λυτρωτική απόλαυση. Πιο συγκεκριμένα, ισχυρίζεται πως αυτή συνιστά μια ελεύθερη δημιουργική δραστηριότητα που προϋποθέτει αυτοσυγκέντρωση και επενεργεί απελευθερωτικά από τις σύγχρονες περιστάσεις καταναγκασμού. Συνιστά, επιπλέον, μορφή πνευματικού διαλόγου με τους συγγραφείς και αυτό επιφέρει ψυχική πληρότητα και ανανεώνει την αίσθηση του χρόνου. Συνοψίζει, τέλος, υπογραμμίζοντας πως η λογοτεχνική ανάγνωση εξυγιαίνει και ενδυναμώνει ψυχικά τον άνθρωπο. (69 λέξεις)

B. 1.

α. Λάθος, §1, « Το διάβασμα είναι...μία δημιουργική ενασχόληση».

β. Λάθος, §6, « Αν στην εφηβεία μου...ο χρόνος αυτός ξανακερδίζεται».

γ. Λάθος, §1, «Από τότε που ο καθένας μας...γράφει με τα έργα του».

δ. Λάθος, §3, «Μέσα στην Ιστορία...γράφουν».

ε. Σωστό, κείμενο 1, §7, «Και να η θαυματουργή ίαση...γιατρεύουν την ψυχή».

κείμενο 2, §5, «Ίσως γιατί το γράφειν...τελικά τους καταβάλλει».

B. 2.

α. Ο Θ. Γρηγοριάδης επιχειρεί με το κείμενό του να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη απέναντι στο ζήτημα της ανάγνωσης λογοτεχνίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο του απευθύνεται συναισθηματικά, εγείροντας το ενδιαφέρον του για την ανυπολόγιστη αξία που προσφέρει η λογοτεχνική δραστηριότητα στο άτομο. Επικαλείται, συνεπώς, το συναίσθημα του δέκτη, αξιοποιώντας ως μέσα σημεία στίξης και σχήματα λόγου. Αναλυτικότερα, στη φράση «τώρα-τι ειρωνεία!»- η διπλή παύλα εξυπηρετεί την παράθεση ενός σχολίου του συγγραφέα δηλωτικού για τον τρόπο με τον οποίο το διάβασμα επαναπροσδιορίζει τη σχέση του με το χρόνο. Μάλιστα το θαυμαστικό που ακολουθεί προσδίδει έμφαση στο σχόλιο αυτό και ο αναγνώστης με σαφήνεια αντιλαμβάνεται τη σχετική επισήμανση. Παράλληλα, τα σχήματα λόγου που παρουσιάζουν με παραστατικότητα και ενάργεια την αξία της ανάγνωσης, προσελκύουν την προσοχή του αναγνώστη και τη συγκίνησή του. Ενδεικτική για αυτό είναι η μεταφορά* «...χάνομαι μέσα στο κείμενο...» (§4), αλλά και η παρομοίωση «αισθάνομαι μια τρυφερότητα...λες και εγείρονται οι συγγραφείς...». Το αποτέλεσμα είναι ο συγγραφέας να παρασέρνει συναισθηματικά τον αναγνώστη.

* Εναλλακτικά : «...κείμενα...γιατρεύουν την ψυχή...», «...θα είναι πάντα εκεί και τα λογοτεχνικά αντισώματα...μας σπλίζουν με κουράγιο».

β. Ο Κ. Τσιρόπουλος στο απόσπασμα του δοκιμίου του διατυπώνει το ερώτημα « Γιατί όλοι αυτοί...θα βγει κάποτε από τον εαυτό του;». Με τη συγκεκριμένη επιλογή προβληματίζει αφενός τον αναγνώστη για τη σκοπιμότητα του «γράφειν» σε έναν κόσμο που διέπεται από τη θνητότητα και θα οδηγηθεί με βεβαιότητα σε ένα τέλος. Ευαισθητοποιεί με αυτόν τον τρόπο το

δέκτη σχετικά με την αξία αυτής της δραστηριότητας, ενώ ταυτόχρονα προϋδεάζει για την απάντηση που ακολουθεί: η συγγραφή ως παρηγοριά και διέξοδος από το αναπόφευκτο του θανάτου.

Β. 3. Ο δοκιμιογράφος στο απόσπασμα του κειμένου του παρουσιάζει το «γράφειν» ως το μέσο με το οποίο ο άνθρωπος υπερνικά το χρόνο. Συγκεκριμένα, η δυνατότητα κάθε ανθρώπου, από τη θέση και το ρόλο που η ζωή επεφύλαξε στον καθένα, να χαράζει τη δική του πορεία, τον διατηρεί άθικτο στο πέρασμα του χρόνου. Χαρακτηριστικά, οι ήρωες, οι επιστήμονες, οι άγιοι, οι συγγραφείς, αλλά και οι απλοί οικογενειάρχες και επαγγελματίες ακολουθούν το δικό τους δρόμο, αφήνουν το προσωπικό τους ίχνος σε αυτόν τον κόσμο. Το αποτέλεσμα σε κάθε περίπτωση είναι να μείνει η μνήμη τους χαραγμένη για πάντα στη συνείδηση των δικών τους ανθρώπων με την αξία και προσφορά της μοναδικής παρουσίας τους ή και του κόσμου ολόκληρου μέσα από το έργο τους το οποίο με τη διαχρονικότητά του τους χαρίζει την αθανασία.

Γ. 1. Στο ποίημα « Σε βρίσκει η ποίηση» του Τίτου Πατρίκιου σκιαγραφείται ο ρόλος της ποίησης ως διεξόδου για τον άνθρωπο. Η ποίηση, συγκεκριμένα, παρουσιάζεται ως μια καταφυγή του ανθρώπου από κοινωνικά αδιέξοδα («...για πράγματα που έλεγες δεν θα συμβούν ποτέ...»), «...για πράγματα που σάπισαν με το πέρασμα του χρόνου...», αλλά και από προσωπικές αβλεψίες και αστοχίες, μικρές ή μεγαλύτερες αποτυχίες που τον σημάδεψαν («...για πράγματα που τα φοβήθηκαν...», «...για πράγματα που μόνο τα ονειρεύτηκες...»). Η επανάληψη μάλιστα τονίζει την ευρύτητα των αδιεξόδων στα οποία η ποίηση αποτελεί λύση. Η αξιοποίηση, άλλωστε, του β'ενικού ρηματικού προσώπου («Εκεί που αναρωτιέσαι...», «...ή που ήσαν σάπια από την αρχή και δεν το έβλεπες...») προσδίδει τον απαιτούμενο προσωπικό και εξομολογητικό χαρακτήρα, ώστε και εμείς ως αναγνώστες να προβληματιστούμε για το ρόλο της ποίησης στην προσωπική μας ζωή. Η στροφή μας στην ποίηση επιλέγεται ως διέξοδος σε συναισθήματα δύσκολα να ειπωθούν, ως μέσο ψυχικής εκτόνωσης και αγαλλίασης, αλλά και ως παρηγοριά απέναντι στην κάθε μας αδυναμία. Μάλιστα, η χρήση των αποσιωπητικών («...και κάποτε, μία στις χίλιες, πραγματώθηκαν...») υπονοεί την ξεχωριστή προσφορά της ποίησης σε πολλές άλλες καταστάσεις με τις οποίες ερχόμαστε αντιμέτωποι στην καθημερινότητά μας. Αναδεικνύει, λοιπόν, το ποίημα την ποίηση όχι μόνο ως μορφή Τέχνης, αλλά και ως καθρέφτισμα της ψυχής του απλού ανθρώπου.

Δ. 1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο που αναρτάται στο ιστολόγιο του σχολείου μας

Ρηματικά πρόσωπα: α' ενικό και πληθυντικό, γ' ενικό και πληθυντικό

Ύφος: προσωπικό και απλό.

Η ανάγνωση βιβλίων ρυθμιστής της ζωής μας;

Πρόλογος: Αφόρμηση από ένα επίκαιρο γεγονός (βλ. την έξαρση της πανδημίας, τον εγκλεισμό στην οικία μας και την αναζήτηση διαφυγής και στο διάβασμα βιβλίων, αν και υπό κανονικές συνθήκες δεν ήταν η κύρια προτεραιότητα κυρίως των εφήβων).

Κύριο θέμα:

Ζητούμενο α΄ : Η προσωπική σχέση μας με την ανάγνωση βιβλίων:

Α΄ κατεύθυνση: το διάβασμα είτε ως υποχρέωση του εφήβου (σχολικές υποχρεώσεις) είτε ως επιλογή του (λογοτεχνία). Ποια μορφή βιβλίου επιλέγει (έντυπο ή ηλεκτρονικό).Τι είδους αναγνώσματα προτιμά. Ποιος ο κύριος κώδικας μεταφοράς του περιεχομένου (συνοδεία εικόνας ή όχι).

Β΄ κατεύθυνση: το διάβασμα ως παραγκωνισμένη δραστηριότητα του εφήβου. Γιατί δεν το επιλέγει. Σε ποιες άλλες επιλογές στρέφεται (Η/Υ, παθητικότητα, μαζική διασκέδαση). Ποια αίσθηση του έχει επιβληθεί από τον καταναγκασμό του σχολικού διαβάσματος.

Ζητούμενο β΄: Ο ρόλος της ανάγνωσης βιβλίων στη γενικότερη διαχείριση του προσωπικού χρόνου μας:

Α΄ κατεύθυνση: Τα οφέλη της ανάγνωσης βιβλίων

- στη δημιουργική αξιοποίηση του προσωπικού μας χρόνου: πνευματική, ψυχική και ηθική ολοκλήρωση του εφήβου (γνώσεις, καλλιέργεια γλωσσικού αισθητηρίου, βίωση συναισθημάτων, πρότυπα ζωής και συμπεριφοράς, ευρύτεροι προβληματισμοί).
- στην ορθή οριοθέτηση του προσωπικού μας χρόνου: ανταπόκριση σε υποχρεώσεις, όπως οι σχολικές, συνειδητοποίηση της ανάγκης κατανομής του χρόνου σε ψυχαγωγικού- παιδευτικού τύπου δραστηριότητες και απλώς εκτονωτικού για την πληρέστερη και σφαιρική συμμετοχή μας σε μια ευρύτητα δραστηριοτήτων.

Β΄ κατεύθυνση: Τα προβλήματα από την αδυναμία/ την απροθυμία ανάγνωσης βιβλίων:

- στη διαμόρφωση της προσωπικότητας: χαμηλό μορφωτικό υπόβαθρο, ροπή στην υποκουλτούρα, αδράνεια πνεύματος, ηθική στασιμότητα, μαζοποίηση.
- στην κατασπατάληση του προσωπικού μας χρόνου: αδυναμία περάτωσης υποχρεώσεων, καταφυγή σε ανούσιες ασχολίες, σύγχυση του σημαντικού και του ασήμαντου στη ζωή του εφήβου, χωρίς πάντα αυτό να συνιστά προσωπική του ευθύνη.

Επίλογος: Προτάσεις ώστε το διάβασμα να αποτελέσει μια από τις επιλογές του νέου, με δεδομένο το όφελος που προκύπτει από αυτό τόσο για τον καθένα από εμάς σε ατομικό επίπεδο όσο και για το σύνολο στο οποίο συμμετέχουμε.

Επιμέλεια απαντήσεων: Ευαγγελία Λαγού